

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VIII. volebné obdobie

Číslo: PREDS-263/2022

1345

Z á k o n

zo 6. decembra 2022, ktorým sa dopĺňa zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, vrátený prezidentkou Slovenskej republiky na opätovné prerokovanie Národnou radou Slovenskej republiky

Materiál obsahuje:

1. List prezidentky Slovenskej republiky z 22. decembra 2022 č. 5608-2022-KPSR
2. Rozhodnutie prezidentky Slovenskej republiky z 22. decembra 2022 o vrátení zákona
3. Schválený zákon zo 6. decembra 2022

Bratislava december 2022

Zuzana Čaputová
prezidentka Slovenskej republiky

KANCELÁRIA PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 22 -12- 2022		
Číslo spisu: PNEOS-265/R022		
Listy: 11-	Prílohy: 9/K+2x2	
RZ	ZH	LU

Bratislava 22. decembra 2022
Číslo spisu: 5608-2022-KPSR

Vážený pán predseda,

podľa čl. 102 ods. 1 písm. o) Ústavy Slovenskej republiky vraciam Národnej rade Slovenskej republiky zákon zo 6. decembra 2022, ktorým sa dopĺňa zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom na obsah pripomienok k vrátenému zákonu uvedených v rozhodnutí, moja účasť na schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky nie je nevyhnutná. Dovoľujem si Vás, vážený pán predseda, požiadať o doručenie môjho rozhodnutia všetkým poslancom a o prerokovanie vráteného zákona v Národnej rade Slovenskej republiky bez mojej účasti.

Vrátenie zákona vo výboroch Národnej rady Slovenskej republiky odôvodní Metod Špaček, vedúci Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky alebo Tomáš Hubinák, riaditeľ odboru legislatívno-právneho Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky.

S pozdravom

Vážený pán
Boris KOLLÁR
predseda Národnej rady
Slovenskej republiky

Bratislava

Zuzana Čaputová
prezidentka Slovenskej republiky

Číslo spisu: 5608-2022-KPSR

ROZHODNUTIE
prezidentky Slovenskej republiky

o vrátení zákona zo 6. decembra 2022, ktorým sa dopĺňa zákon č. 135/1961 Zb.
o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov

A handwritten signature in blue ink, reading "Zuzana Čaputová".

Predkladá:
Zuzana Čaputová
prezidentka Slovenskej republiky

Bratislava 22. decembra 2022

Na rokovanie
Národnej rady Slovenskej republiky

I.

Podľa čl. 102 ods. 1 písm. o) Ústavy Slovenskej republiky vraciam Národnej rade Slovenskej republiky zákon zo 6. decembra 2022, ktorým sa dopĺňa zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „schválený zákon“).

Navrhujem, aby Národná rada Slovenskej republiky pri opätovnom prerokovaní zákon neprijala ako celok.

II.

Schválený zákon bol na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky predložený ako návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) Miloša Svrčka a Igora Kašpera na vydanie zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“). V dôvodovej správe k návrhu zákona sa uvádza: *„Cieľom predloženého legislatívneho návrhu je zrovnoprávnenie postavenia SSC, ako správcu ciest I. triedy s ostatnými správcami ciest. SSC je jediným správcom ciest a jedinou organizáciou v rámci rezortu dopravy bez zákonného vecného bremena, čo spôsobuje narastajúce komplikácie pri správe ciest I. triedy.“*. Predmetný návrh zákona bol prerokovaný v riadnom legislatívnom procese.

Obsahom schváleného zákona je doplnenie zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov o právnu úpravu vecného bremena. Podľa čl. I § 3g ods. 2 schváleného zákona ak vlastník diaľnice alebo cesty I. triedy nie je vlastníkom pozemkov pod týmito stavbami, má vlastník týchto stavieb k pozemkom pod nimi právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je jeho užívanie, výkon správy, údržby, opráv a rekonštrukcie stavieb na nich umiestnených a na zabezpečenie prístupu k nim. Podľa čl. I § 3g ods. 3 prvej vety schváleného zákona návrh na vykonanie záznamu vecného bremena v katastri nehnuteľností podá vlastník diaľnice alebo cesty I. triedy.

Ďalej sa v čl. I § 3g ods. 4 prvej vete schváleného zákona ustanovuje, že vlastník pozemku pod diaľnicou alebo cestou I. triedy má za zriadenie vecného bremena a za obmedzenie vlastníckeho práva nárok na primeranú náhradu, ktorá sa poskytne jednorazovo a ktorá je stanovená znaleckým posudkom (ďalej len „náhrada“). Podľa čl. I § 3g ods. 5 schváleného zákona náhradu uhradí vlastníkovi pozemku vlastník diaľnice alebo cesty I. triedy. Nárok na náhradu možno uplatniť u vlastníka diaľnice alebo cesty I. triedy do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa vlastník pozemku o uplatnení zákonného vecného bremena vlastníkom diaľnice alebo cesty I. triedy dozvedel, najneskôr však do

jedného roka odo dňa vykonania zápisu zákonného vecného bremena do katastra nehnuteľností.

Vzhľadom na vznik zákonných vecných bremien, a tým aj nárokov na náhradu s nimi spojenými, je zrejmé, že schválený zákon má výrazný finančný dopad na verejné financie. V doložke vybraných vplyvov k návrhu zákona je uvedený pozitívny aj negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, ale absentuje kvantifikácia tohto vplyvu. To vo svojom stanovisku k návrhu zákona konštatuje aj Ministerstvo financií Slovenskej republiky, ktoré ďalej uvádza: „*V dôvodovej správe je uvedené, že návrh bude mať čiastočne negatívny vplyv na verejné financie z dôvodu potreby čerpania finančných prostriedkov na úhradu primeraných náhrad na zriadenie vecného bremena a za obmedzenie vlastníckeho práva. V nadväznosti na uvedené a v súlade s § 33 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov je potrebné uviesť v návrhu všetky predpokladané finančné dôsledky na rozpočet verejnej správy, a to nielen na bežný rok, ale aj na tri nasledujúce rozpočtové roky, pričom spolu s tým musí byť uvedený aj návrh na úhradu zvýšených výdavkov.*“

Podľa čl. 55a Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) chráni dlhodobú udržateľnosť svojho hospodárenia, ktoré sa zakladá na transparentnosti a efektívnosti vynakladania verejných prostriedkov. Tieto princípy rovnako zakotvuje čl. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti (ďalej len „ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti“).

Podľa § 33 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov musia byť pri návrhoch zákonov predkladaných národnej rade uvedené a zdôvodnené ich predpokladané finančné dôsledky na rozpočet verejnej správy. Spolu s tým musia byť uvedené aj návrhy na úhradu zvýšených výdavkov alebo na úhradu úbytku príjmov. Z uvedeného dôvodu a v zmysle tohto ustanovenia bolo potrebné pri predložení návrhu zákona uviesť všetky predpokladané finančné dôsledky na rozpočet verejnej správy.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vo svojom nedávnom náleze sp. zn. PL. ÚS 13/2022 z 13. decembra 2022 konštatoval: „*Zavedením čl. 55a ústavy ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, z 9. decembra 2020 bola hodnota dlhohodobej udržateľnosti, ako aj s tým súvisiaca transparentnosť a efektívnosť vynakladania verejných prostriedkov, potvrdená ako ústavná hodnota.*“. Keďže konanie v predmetnej veci bolo zároveň prvým, v ktorom bol ústavný súd vyzvaný na to, aby čl. 55a Ústavy, respektíve čl. 1 ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti použil ako referenčné ustanovenie pri posudzovaní súladu všeobecne záväzného právneho predpisu s Ústavou, resp. ústavným zákonom, ústavný súd v uvedenom náleze objasnil aj požiadavky a základné pravidlá ústavnoprávneho prieskumu vzťahujúce sa na legislatívny proces, ktoré z označených ustanovení vyplývajú. Ústavný súd v náleze sp. zn. PL. ÚS 13/2022 okrem iného uviedol, že „*ak už má byť prijaté rozhodnutie volených zástupcov o opatrení so zásadným vplyvom na stav verejných financií, ktoré pri hodnotení ekonomickými meradlami*

napĺňajú uvedené požiadavky len v nízkej miere alebo vôbec, potom tým minimom, ktoré je prizmou čl. 55a ústavy nutné požadovať, je vytvorenie priestoru pre poctivú a vyčerpávajúcu diskusiu, ktorá prijatiu rozhodnutia predchádza, primerane zohľadňujúcu stanoviská dotknutých subjektov alebo ich záujmových reprezentantov. V tom sa prejavuje procesný rozmer čl. 55a ústavy, ku ktorého ochrane je nepochybne povolaná aj národná rada pri výkone svojich právomocí.“

Pri predmetnom schválenom zákone nebola ani po podaní stanoviska Ministerstva financií Slovenskej republiky dodatočne vykonaná kvantifikácia vplyvu na verejné financie a ani nebola vedená diskusia o tomto vplyve tak, ako to požaduje ústavný súd pre naplnenie požiadaviek súladu s ústavnou hodnotou rozpočtovej zodpovednosti. Preto nie je zrejmé, koľko vecných bremien by malo na základe schváleného zákona vzniknúť, koľko nárokov na náhradu by malo vzniknúť a v konečnom dôsledku nie je zrejماً celková suma finančných prostriedkov z verejných zdrojov, najmä zo štátneho rozpočtu, ktoré by mali byť použité na financovanie schválenej právnej úpravy.

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky ma pritom na podklade dát, ktorými disponuje od Národnej diaľničnej spoločnosti a Slovenskej správy ciest, informovalo, že aplikácia schváleného zákona v praxi bude predstavovať dopad na verejné financie v spodnej hranici v sume 2,6 mld. EUR za nevysporiadané diaľnice a cesty I. triedy. Tento dopad nie je v návrhu štátneho rozpočtu žiadnym spôsobom krytý.

Z týchto dôvodov mám pochybnosti o súlade schváleného zákona s čl. 55a Ústavy v spojení s čl. 1 ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

Rada by som na tomto mieste uviedla, že nespochybňujem legitimitu všeobecného cieľa systémovo vysporiadať vlastnícke a užívacie vzťahy k pozemkom tak pod líniovými stavbami, ako aj všeobecne k pozemkom pod nehnuteľnosťami, kde dochádza k zásahom do vlastníckych práv vlastníkov týchto pozemkov. Podľa môjho názoru však schválený zákon možno považovať za nesystémový, keďže negatívne prispieva k už v súčasnosti rozdrobenej právnej úprave vecných bremien k pozemkom pod stavbami dopravnej alebo inej technickej infraštruktúry. Prehľadnosti právneho poriadku Slovenskej republiky nepomáha ďalšia parciálna úprava, tentokrát v súvislosti so stavbami diaľnic a ciest I. triedy, ktorá opäť vykazuje určité špecifiká v porovnaní s ostatnými. Potrebné by bolo, aj v záujme právnej istoty, unifikovať právnu úpravu vecných bremien v predmetnej oblasti.

Zhrňujúc uvedené konštatujem, že schválený zákon neprešiel posúdením dopadov na verejné financie, porušuje ústavnú hodnotu rozpočtovej zodpovednosti a dostáva sa tak podľa mojej mienky do rozporu s Ústavou. Na tomto základe som sa rozhodla schválený zákon vetovať.

III.

V nadväznosti na pripomienky uvedené vyššie navrhujem, aby Národná rada Slovenskej republiky pri opätovnom prerokovaní zákon neprijala ako celok.

Bratislava 22. decembra 2022

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ZÁKON

zo 6. decembra 2022,

**ktorým sa dopĺňa zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách
(cestný zákon) v znení neskorších predpisov**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení zákona č. 72/1969 Zb., zákona č. 139/1982 Zb., zákona č. 27/1984 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 160/1996 Z. z., zákona č. 58/1997 Z. z., zákona č. 395/1998 Z. z., zákona č. 343/1999 Z. z., zákona č. 388/2000 Z. z., zákona č. 439/2001 Z. z., zákona č. 416/2001 Z. z., zákona č. 524/2003 Z. z., zákona č. 534/2003 Z. z., zákona č. 639/2004 Z. z., zákona č. 725/2004 Z. z., zákona č. 93/2005 Z. z., zákona č. 479/2005 Z. z., zákona č. 25/2007 Z. z., zákona č. 275/2007 Z. z., zákona č. 664/2007 Z. z., zákona č. 86/2008 Z. z., zákona č. 8/2009 Z. z., zákona č. 70/2009 Z. z., zákona č. 60/2010 Z. z., zákona č. 144/2010 Z. z., zákona č. 249/2011 Z. z., zákona č. 317/2012 Z. z., zákona č. 345/2012 Z. z., zákona č. 180/2013 Z. z., zákona č. 388/2013 Z. z., zákona č. 368/2013 Z. z., zákona č. 488/2013 Z. z., zákona č. 293/2014 Z. z., zákona č. 387/2015 Z. z., zákona č. 282/2015 Z. z., zákona č. 106/2018 Z. z., zákona č. 9/2019 Z. z., zákona č. 149/2019 Z. z., zákona č. 393/2019 Z. z., zákona č. 147/2021 Z. z., zákona č. 149/2021 Z. z. a zákona č. 181/2022 Z. z. sa dopĺňa takto:

Doterajší text § 3g sa označuje ako odsek 1 a dopĺňa sa odsekmi 2 až 6, ktoré znejú:

„(2) Ak vlastník diaľnice alebo cesty I. triedy nie je vlastníkom pozemkov pod týmito stavbami, má vlastníak týchto stavieb k pozemkom pod nimi právo zodpovedajúce vecnému

bremenu,^{2cbba}) ktorého obsahom je jeho užívanie, výkon správy, údržby, opráv a rekonštrukcie stavieb na nich umiestnených a na zabezpečenie prístupu k nim.

(3) Návrh na vykonanie záznamu v katastri nehnuteľností^{2cbbb}) podľa odseku 1 podá vlastník diaľnice alebo cesty I. triedy. Prílohou návrhu na vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností je geometrický plán, ak nie je možné určiť výmeru pozemku, ktorého sa týka uplatnené vecné bremeno bez geometrického plánu.

(4) Vlastník pozemku pod diaľnicou alebo cestou I. triedy má za zriadenie vecného bremena podľa odseku 2 a za obmedzenie vlastníckeho práva nárok na primeranú náhradu, ktorá sa poskytne jednorazovo a ktorá je stanovená znaleckým posudkom (ďalej len „náhrada“). Náhrada sa poskytne za výmeru pozemku, v ktorej je jeho vlastník obmedzený pri obvyklom užívaní nehnuteľnosti v dôsledku uplatnenia vecného bremena vlastníkom diaľnice alebo cesty I. triedy.

(5) Náhradu uhradí vlastníkovi pozemku vlastník diaľnice alebo cesty I. triedy. Nárok na náhradu možno uplatniť u vlastníka diaľnice alebo cesty I. triedy do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa vlastník pozemku o uplatnení zákonného vecného bremena vlastníkom diaľnice alebo cesty I. tried dozvedel, najneskôr však do jedného roka odo dňa vykonania zápisu zákonného vecného bremena do katastra nehnuteľností. Vlastník diaľnice alebo cesty I. triedy je povinný najneskôr do troch mesiacov od zápisu vecného bremena do katastra nehnuteľností písomne oznámiť vlastníkovi pozemku pod diaľnicou alebo cestou I. triedy vykonanie tohto zápisu.

(6) Ak sa vlastníctvo k pozemku pod diaľnicou alebo cestou I. triedy prevádza, má vlastník diaľnice alebo cesty I. triedy, ktorá je umiestnená na danom pozemku predkupné právo.“.

Poznámky pod čiarou k odkazom 2cbba a 2cbbb znejú:

^{2cbba}) § 151n až 151p Občianskeho zákonníka.

^{2cbbb}) § 34 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov.“.

Čl. II

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2023.

prezidentka Slovenskej republiky

predseda Národnej rady Slovenskej republiky

predseda vlády Slovenskej republiky